

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет
Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І
ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ**

методичні рекомендації до проведення практичних занять
для здобувачів освітнього ступеню «доктор філософії», спеціальності 071 «Облік і
оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування»

Кропивницький, 2021 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет
Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І
ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ**

**методичні рекомендації до проведення практичних занять
для здобувачів освітнього ступеню «доктор філософії»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування»**

Затверджено на засіданні кафедри
«Аудит, облік та оподаткування»
протокол № 2
від «03» 09 2021 р.

Кропивницький, 2021 р.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування» для здобувачів освітнього ступеню «доктор філософії», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування»/ Укл. к.е.н., доц. Лисенко А. М. – Кропивницький: ЦНТУ, 2021. 17 с.

Рецензент – к.е.н., доцент, завідувач кафедри «Аудит, облік та оподаткування» Магопець О.А.

Методичні рекомендації визначають перелік завдань, плани практичних занять з дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування» з детальним висвітленням питань, задач та практичних ситуацій, які повинні розглядатися, з критеріями оцінювання.

Зміст

стор.

Вступ.....	5
Плани практичних занять з дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування» з переліком питань, задач та практичних ситуацій	7
Критерії оцінювання рівня знань здобувачів.....	13
Рекомендовані джерела літератури.....	14

ВСТУП

Дисципліна «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування» викладається відповідно до навчального плану підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування».

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування» є формування у здобувачів системи знань, необхідних для оволодіння теоретико-методологічними засадами та інструментарієм прогнозування і планування, розробки податкових планів (прогнозів) на мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях, планування аудиту, формування умінь щодо застосування набутих знань при виконанні дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії та у науково-практичній площині.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку здобувачів та забезпечення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці;
- теоретична підготовка здобувачів з питань еволюції знань, змісту та ролі економічної науки у вирішенні суспільних завдань, засвоєння ними базових методологічних основ прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування;
- формування у здобувачів навичок з планування аудиту, податкового планування на підприємстві, прогнозування податкових надходжень до бюджету, виконання розрахункових процедур.

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням презентацій у поєднанні із практичними заняттями. Формат очний (offline / Face to face), у період дії карантинних обмежень – дистанційний (online).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- методологію розробки стратегії й плану аудиту, способи ідентифікації, оцінювання та мінімізації ризиків в сфері аудиту та оподаткування;
- особливості організації податкового планування та прогнозування на рівні суб'єктів господарювання та органів Державної податкової служби, основоположні підходи щодо здійснення процесу планування очікуваних податкових надходжень органами Державної податкової служби України;
- методи податкового планування, методика розрахунку показників податкового навантаження на суб'єкт господарювання та умови, що забезпечують альтернативність податкового планування;

вміти:

- виокремлювати важливі ділянки аудиту, своєчасно виявляти потенційні проблеми, належно організовувати аудиторську перевірку й управляти завданнями з аудиту з метою його ефективного та кваліфікованого виконання;
- обґрунтовано обирати методи податкового планування, виконувати розрахунки очікуваного обсягу податкових платежів суб'єкта господарювання (у т.ч. за окремими видами податків та зборів);
- ідентифікувати та оцінювати ризики в сфері аудиту та оподаткування, здійснювати оцінку ефективності податкового планування на мікро- та макрорівнях;
- узагальнювати результати досліджень та розробляти на основі цього економічно обґрунтовані висновки, оприлюднювати їх результати та упроваджувати їх у практичній площині;

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;

- взаємодіяти в економічному середовищі.

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період – комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	26
практичні заняття	13
самостійна робота	51
Всього	90

Вивчення курсу складається з теоретичної роботи (засвоєння змісту лекційних тем), практичної роботи (проведення практичних занять), самостійної роботи (підготовки до практичних занять, заліку, написання рефератів та підготовки презентацій, доповідей на основі аналізу наукових статей та інших літературних джерел, вивчення законодавчих і нормативних документів).

Робочою програмою та навчальним планом передбачається використати 13 год. навчального навантаження під практичні заняття. Перелік тем та питань, що виносяться на практичні заняття, а також розрахунково-теоретичних завдань дають можливість глибше зрозуміти теоретико-методологічні та практичні аспекти дисципліни.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ» З ПЕРЕЛІКОМ ПИТАНЬ, ЗАДАЧ ТА ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ

Проведення практичних занять має на меті допомогти здобувачам закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок з прогнозування та планування в сфері аудиту та оподаткування.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ</i>		
1	Тема 1. Поняття та основні складові компоненти методології та методики прогнозування та планування.	1
2	Тема 2. Основні теоретико-методологічні аспекти планування діяльності в сфері аудиту.	1
3	Тема 3. Сутність, мета, об'єкти, суб'єкти, основні завдання та принципи планування й прогнозування в сфері оподаткування.	1
4	Тема 4. Види податкового планування та фактори, що здійснюють вплив на якість планів та прогнозів у сфері аудиту та оподаткування.	1
5	Тема 5. Організація податкового планування на підприємстві та особливості формування розрахункової бази податкових надходжень територіальними органами Державної податкової служби України.	1
6	Тема 6. Методи податкового планування та прогнозування й умови, що забезпечують їх альтернативність.	1
<i>Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ</i>		
7	Тема 7. Загальний план аудиту, планування праці і заробітної плати, доходів та витрат суб'єктів аудиторської діяльності.	1
8	Тема 8. Планування конкретної аудиторської перевірки: обґрунтування необхідності, фактори впливу, програма аудиту.	1
9	Тема 9. Стратегічне, поточне та оперативне податкове планування на підприємстві.	1
10	Тема 10. Особливості планування податків на підприємстві та узагальнення інформації про очікувані розміри його податкових платежів.	1
11	Тема 11. Методика розрахунку показників податкового навантаження та оцінка ефективності податкового планування суб'єкта господарювання.	1
12	Тема 12. Основоположні підходи у визначенні очікуваних податкових надходжень органами ДПС України.	1
13	Тема 13. Ризики в сфері аудиту та оподаткування: їх урахування в процесі планування та прогнозування й напрями мінімізації.	1
	Разом	13

Плани практичних занять з дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування», тематика рефератів та презентацій

***Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ
ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ***

Тема 1. Поняття та основні складові компоненти методології та методики прогнозування та планування.

Методологія, методика, метод: сутність понять. Зміст й основні складові компоненти методології та поняття методики прогнозування і планування. Узагальнена класифікація методів наукового пізнання, які можуть бути застосовані у процесі прогнозування та планування.

Реферати, презентації:

Реферат на тему «Прогнозування та планування соціально-економічних явищ як інструменти обґрунтування управлінських рішень»
Презентація на тему «Методологія, методика, методи прогнозування та планування»

Тема 2. Основні теоретико-методологічні аспекти планування діяльності в сфері аудиту.

Нормативно-правове регулювання, методи та основні переваги планування діяльності в сфері аудиту. Види планів та узагальнена схема організації планування в сфері аудиту. Етапи планування аудиту.

Реферати, презентації:

Реферат на тему «Нормативно-правове регулювання та планування аудиторської діяльності в Україні та інших країнах світу»
Презентації на теми: - МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності»; - МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту»

Тема 3. Сутність, мета, об'єкти, суб'єкти, основні завдання та принципи планування й прогнозування в сфері оподаткування.

Зміст податкового прогнозування та концептуальні підходи до визначення сутності податкового планування. Структурно-логічна схема планування податкових платежів, алгоритм податкового планування та прогнозування. Мета, об'єкти та суб'єкти податкового планування та прогнозування. Основні завдання та принципи планування й прогнозування в сфері оподаткування.

Реферати, презентації:

Реферат на тему «Ресурсно-нормативний підхід та механізм розробки податкових нормативів»
Презентація на тему «Сутність та принципи планування податкових надходжень у відповідності із ресурсно-нормативним підходом»

Тема 4. Види податкового планування та фактори, що здійснюють вплив на якість планів та прогнозів у сфері аудиту та оподаткування.

Класифікація видів податкового планування. Фактори, що здійснюють вплив на якість планів та прогнозів у сфері аудиту та оподаткування. Основні недоліки сучасного прогнозування та планування в сфері аудиту та оподаткування та напрями їх вдосконалення.

Реферати, презентації:

Реферат на тему «Оцінка регулюючого впливу системи оподаткування на економічні процеси»

Презентації на теми:

- «Вибір форми здійснення підприємницької діяльності як елемент податкового планування»;
- «Вибір місця здійснення діяльності, основних напрямків діяльності, визначення складу засновників та часток акціонерного капіталу, інші фактори, що здійснюють вплив на податкові зобов'язання»

Тема 5. Організація податкового планування на підприємстві та особливості формування розрахункової бази податкових надходжень територіальними органами Державної податкової служби України.

Організація та рівні податкового планування на підприємстві. Етапи податкового планування та механізм реалізації податкових планів. Особливості формування розрахункової бази податкових надходжень територіальними органами Державної податкової служби України.

Реферати, презентації:

Реферати на теми:

- «Використання кривої Лаффера при дослідженні процесів розвитку економіки України»;
- «Аналогові моделі та їх використання в сфері оподаткування»

Презентації на теми:

- «Моделювання параметрів взаємодії податкової системи з економічним середовищем»;
- «Економетричні (статистичні) методи оцінки ефективності фіскальної політики»

Тема 6. Методи податкового планування та прогнозування й умови, що забезпечують їх альтернативність.

Класифікація методів, які використовуються у процесі податкового планування та прогнозування. Загальні методи прогнозування та планування. Спеціальні методи податкового планування. Умови, що забезпечують альтернативність податкового планування та прогнозування.

Реферати, презентації:

Реферати на теми:

- «Використання спеціальних податкових режимів як елемент податкового планування»;
- «Використання податкових пільг та звільнень від сплати податків суб'єктами господарювання як елемент податкового планування»

Презентації на теми:

- «Основи управління податками на підприємствах та в організаціях»;
- «Роль та значення судової практики в податковому плануванні»;
- «Ухилення від сплати податків: моделювання вибору та дій економічного суб'єкта»

Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В СФЕРІ АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Тема 7. Загальний план аудиту, планування праці і заробітної плати, доходів та витрат суб'єктів аудиторської діяльності.

Загальний план аудиту. Зміст та структуроутворюючі складові планування праці і заробітної плати суб'єктами аудиторської діяльності. Планування кількості персоналу та фонду заробітної плати суб'єктів аудиторської діяльності. Особливості розробки плану доходів та витрат суб'єктів аудиторської діяльності.

Реферати, презентації:

Реферат на тему «Планування фінансових результатів суб'єктів аудиторської діяльності»
Презентація на тему «Структуруючі складові планування та прогнозування діяльності аудиторської фірми»

Тема 8. Планування конкретної аудиторської перевірки: обґрунтування необхідності, фактори впливу, програма аудиту.

Обґрунтування необхідності та мета планування конкретної аудиторської перевірки. Фактори, які здійснюють вплив на формування плану аудиторської перевірки. Програма аудиту та її об'єкти.

Практичне завдання:

Розробити програми аудиту: - необоротних активів; - оборотних активів; - власного капіталу; - зобов'язань
Розробити програми аудиту: - доходів; - витрат; - фінансових результатів

Тема 9. Стратегічне, поточне та оперативне податкове планування на підприємстві.

Основи побудови системи оподаткування в Україні. Поняття стратегічного податкового планування, його мета, завдання та принципи на мікрорівні. Етапи розробки стратегії податкових платежів на підприємстві. Сутність, об'єкт та суб'єкти поточного податкового планування. Поняття оперативного податкового планування та сфера його застосування.

Реферати, презентації:

Реферат на тему «Застосування автоматних моделей для прогнозування податкових надходжень»
Презентація на тему «Методи направленої та ненаправленої пошуку, їх застосування у сфері моделювання податкових платежів»

Тема 10. Особливості планування податків на підприємстві та узагальнення інформації про очікувані розміри його податкових платежів.

Особливості планування податків на підприємстві. Узагальнення інформації про очікувані розміри податкових платежів підприємства.

Реферати, презентації:

Реферат на тему «Використання прогалів у законодавстві суб'єктами господарювання як елемент податкового планування»
Презентації на теми: - «Облікова політика підприємства як елемент податкового планування»; - «Вплив податків на фінансову безпеку підприємств»

Тема 11. Методика розрахунку показників податкового навантаження та оцінка ефективності податкового планування суб'єкта господарювання.

Сутність поняття «податкове навантаження», методика розрахунку часткових та узагальнюючих показників податкового навантаження на підприємство. Оцінка ефективності податкового планування суб'єкта господарювання.

Реферати, презентації:

Реферат на тему «Напрямки зниження податкового навантаження».

Тема 12. Основоположні підходи у визначенні очікуваних податкових надходжень органами ДПС України.

Загальні методологічні підходи щодо здійснення розрахунку бази оподаткування. Складові алгоритму розрахунку бази очікуваних надходжень. Особливості формування складових алгоритму розрахунку бази очікуваних надходжень за видами податків (зборів, платежів) (на прикладі окремих видів).

Реферати, презентації:

Реферат на тему «Аналіз можливих методів моделювання та прогнозування податкової бази»
Презентації на теми: - «Методи прогнозування податкової бази, що використовуються органами ДФС»; - «Дослідження впливу зниження податкових ставок на бюджетні надходження за допомогою імітаційного моделювання»; - «Оцінка порядку розрахунку резервів поповнення бюджету за рахунок доведення податкового навантаження до середньогалузевого показника»

Тема 13. Ризики в сфері аудиту та оподаткування: їх урахування в процесі планування та прогнозування й напрями мінімізації.

Визначення аудиторського ризику та його оцінювання. Поняття податкових ризиків, методи їх визначення та класифікація. Урахування ризиків в процесі планування та прогнозування в сфері аудиту та оподаткування й напрями їх мінімізації.

Реферати, презентації:

Реферати на теми: - «Технологія розробки управлінських рішень в сфері оподаткування з урахуванням ризику»; - «Моделі і методи обґрунтування господарських рішень в умовах ризику»
Презентації на теми: - «Методи аналізу господарського ризику»; - «Урахування факторів ризику в процесі забезпечення податкової безпеки підприємства»

На практичних заняттях здобувачі розв'язують задачі та пояснюють практичні ситуації, перелік змісту яких наведено нижче.

Розрахункові завдання з дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування»

1. Прибуток підприємства до оподаткування у першому році (y_0) склав 238,4 тис. грн. На основі дослідження динаміки змін показника за 10 років встановлено, що середній абсолютний приріст його значень впродовж періоду ($\Delta\bar{y}$) склав 1,456. Побудувати формулу для розрахунку прогнозної величини прибутку до оподаткування за середнім абсолютним приростом на наступні роки, визначити очікуване значення показника на 11-й, 12-й та 13-й роки.

2. Прибуток підприємства до оподаткування у першому році (y_0) склав 238,4 тис. грн. На основі дослідження динаміки змін показника за 10 років встановлено, що середній темп росту його значень впродовж періоду (K) склав 1,006. Побудувати формулу для розрахунку прогнозної величини прибутку до оподаткування за середнім темпом росту на наступні роки, визначити очікуване значення показника на 11-й, 12-й та 13-й роки.

3. Підприємство сплачує податок на прибуток за базовою ставкою оподаткування. Розрахувати очікувані значення суми податку на прибуток, що підлягатиме до сплати у 11-му, 12-му та 13-му роках, виходячи з отриманого значення бази оподаткування за середнім абсолютним приростом (очікувані значення сум прибутку до оподаткування на відповідні роки розраховані у завданні 1).

4. Підприємство сплачує податок на прибуток за базовою ставкою оподаткування. Розрахувати очікувані значення суми податку на прибуток, що підлягатиме до сплати у 11-му, 12-му та 13-му роках, виходячи з отриманого значення бази оподаткування за середнім темпом росту (очікувані значення сум прибутку до оподаткування на відповідні роки розраховані у завданні 2).

5. Підприємство у місяці, наступному за звітним, при продажу товарів (готової продукції, робіт, послуг) планує одержати чистий дохід у сумі 50000 грн. і придбати ресурси для господарської діяльності за цінами постачальників (без ПДВ) на суму 25000 грн. Визначити суму ПДВ, що планується до сплати в бюджет.

6. Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт звітного періоду	План на наступний період
1.	Загальна нарахована сума податків та зборів	5620	5842
2.	Виручка (нетто) від продажу товарів (продукції, робіт, послуг)	11120	12105

Розрахувати фактичне та плановане значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на доходи підприємства. Зробити висновки стосовно динаміки зміни отриманого у процесі розрахунку показника.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Розподіл балів, які отримують здобувачі при вивченні дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування»

Поточне тестування та самостійна робота														Сума	
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ЗК1	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	ЗК2	100
6	6	6	6	6	6	14	6	6	6	6	6	6	6	8	
ЗМ1 - 50							ЗМ2 - 50								

Примітка: T1, T2,...,T14 – тема програми; ЗК1, ЗК2 – підсумковий змістовий контроль;
ЗМ1, ЗМ2 – змістові модулі 1, 2.

Для зручності розрахунку спочатку бали визначаються за кожним видом робіт за 5-ти бальною шкалою, після чого визначається середнє значення балу, виходячи з сукупності видів робіт. Таким чином, максимальне значення сукупного балу буде рівним «5». Після цього значенню «5» привласнюється відповідний максимальний бал теми (див. таблицю) та здійснюється пропорційний розрахунок.

1) відповідь (усно, письмово):

5 балів – здобувач дає вичерпну, змістовну і правильну відповідь на поставлене питання, при цьому вільно володіє економічними категоріями, логічно і послідовно розкриває методологічні першооснови;

4 бали – здобувач в основному правильно відповів на поставлене питання, але припустив деякі неточності у визначенні змісту окремих економічних категорій, не досить переконливо аргументував відповідь на додатково поставлені викладачем питання;

3 бали – здобувач дає в цілому правильну відповідь на поставлене основне питання, проте не дає відповідь на додатково поставлені викладачем питання;

0 балів – здобувач не знає або невірно сформулював відповідь на поставлене питання, не дає відповідь на додатково поставлені викладачем питання;

2) розв'язок задачі:

5 балів – здобувач здійснює правильно усі розрахунки у ході розв'язку задачі, аргументовано пояснює отриманий результат з формулюванням висновку та розкриттям методологічних першооснов;

4 бали – здобувач здійснює правильно усі розрахунки у ході розв'язку задачі, аргументовано пояснює отриманий результат, проте при формулюванні висновків та розкритті методологічних першооснов допускається незначних неточностей;

3 бали – здобувач здійснює правильно усі розрахунки у ході розв'язку задачі, проте не може аргументовано пояснити отриманий результат;

0 балів – здобувач не розуміє хід розв'язку задачі.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ЛІТЕРАТУРИ

Основні

1. Аудит: методика і організація : навч. посібник / Н.І. Гордієнко, О.В. Харламова, Ю.І. Мізік, О.О. Конопліна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2017. 319 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/141489401.pdf>.
2. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. К. : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12559.pdf>.
3. Іванов Ю.Б. Проблеми податкового регулювання і планування податкових платежів. Наукове видання / Ю.Б. Іванов, О.М. Тищенко, К.В. Давискиба, В.В. Карпова, Л.М. Карпов, І.А. Серова; (за заг. ред. д.е.н., проф. Ю.Б. Іванова. Харків: ХНЕУ, 2006. 240 с.
4. Карпова В. Оптимизация налоговых платежей. Х: «Издательский дом «Фактор», 2012. 208 с. URL: <https://buhgalter.com.ua/news/other/206187/>.
5. Оподаткування та державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників: регіональні пріоритети та євроінтеграційні процеси : монографія / Г.М. Давидов, Н.С. Шалімова, **А.М. Лисенко**, О.А. Магопєць ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г.М. Давидова та д-ра екон. наук, проф. Н.С. Шалімової. – Кропивницький : ФОП Александрова М.В., 2017. – 208 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7049>.
6. Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи / Вдовиченко А. М., Козоріз Л. О., Паскалова А. Г., Пірникоза П. В., Серебрянський Д. М., Сибірянська Ю. В., Стадник М. В.; [за заг. ред. В. М. Мазярчука]. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 392 с. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/wfd_podatky_final.pdf.
7. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyu-posibnyk.pdf>.

Додаткові

1. Дзецько Я.Ю., Мельничук Г.С. Податкові ризики та їх вплив на стан економічної безпеки підприємства. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. Випуск 15. 2017. С. 206-210.
2. Васільєва Л.М. Теоретичні аспекти податкового прогнозування та планування як невід’ємних механізмів державної податкової політики. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 1(20). С. 31-36. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/1/4.pdf>.
3. Демиденко С.Л., Демиденко В.В. Методичні підходи до оцінювання податкового потенціалу регіонів України. *Збірник наукових праць ЧДТУ*. 2021. Вип. 60. С. 72-80. URL: <http://ven.chdtu.edu.ua/article/view/228615>.
4. Лагодієнко Н.В., Скляр Л.Б. Планування в системі адміністрування податків. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Т. 6. № 1. С. 261-268. ISSN 2415-8453. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/ujae_2021_r01_a31.pdf.
5. **Лисенко А.М.**, Бакай А.В. Податкове навантаження суб’єктів господарювання та його вплив на формування важливих показників розвитку економіки України.

- Центральноукраїнський науковий вісник : Економічні науки*. 2018. вип. 1(34). С.180-188. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/1\(34\)/21.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/1(34)/21.pdf).
6. **Лисенко А.М.** Моделі справляння податку на додану вартість у сфері сільськогосподарського виробництва та їх впровадження на регіональному рівні. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки*, 2017. вип. 31. С. 149-159. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/6899/1/18.pdf>.
 7. **Лисенко А.М.** Оцінка рівня податкового навантаження на сільськогосподарське підприємство : практичний аспект. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки*. 2017. вип. 32. 326 с. С. 152-160. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/7478/1/17.pdf>.
 8. **Лисенко А.М.** Податкові інструменти як засіб державного регулювання інноваційних процесів в економіці. Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України : міжнар. наук.-практ. конф., 11 квіт. 2018 р., м. Кропивницький : зб. тез доп. / Центральноукраїн. нац. техн. ун-т ; [редкол. : О. М. Левченко, О. В. Горбунов, А. С. Музиченко та ін.]. - Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2018. 343 с. С. 27-30. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/8303>.
 9. **Лисенко А.М.** Систематизація показників навантаження податку на додану вартість на сільськогосподарських товаровиробників: регіональний аспект. *Економічні перспективи підприємництва в Україні : зб. матер. міжн. наук.-практ. інтернет-конф., м. Ірпінь, 26-27 жовтня 2017 р. : у 2 ч. Ч. 1 : Україна – територія можливостей для розвитку підприємництва / Мін-во освіти і науки України, Сумський нац. аграрний ун-т, Хмельницький нац. ун-т [та ін.]. – Ірпінь, 2017. – 652 с. – С. 478-481. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 101). ISBN: 978-966-337-466-6. URL: <http://ir.nusta.edu.ua/jspui/handle/doc/2999>.*
 10. Мисник Т.Г., Безкровний О.В., Романченко Ю.О. Податкові ризики: характеристика та шляхи мінімізації. *Актуальні проблеми економіки*. №6 (180), 2016. С. 158-166.
 11. Оліховська М.В., Оліховський В.Я. Концепція податкового планування в системі менеджменту організацій. *Приазовський економічний вісник*, 2018. Вип. 6(11). С. 248-252. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/46.pdf.
 12. Проскура К.П., Сушкова О.Є. Основні методи оптимізації податкового навантаження в Україні. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова*, 2016. Т.21. Вип. 3. С. 168-175.
 13. Kuzmenko H., Shalimova N., **Lysenko A.** Information supporting system about Tax Capacity of a Company and its efficiency: principles of formation and evaluation. *PIRETC. JOURNAL OF SOCIAL RESEARCH & BEHAVIORAL SCIENCES REFEREED & REVIEWED. PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL CENTER FOR RESEARCH EDUCATION & TRAINING*. 2020. VOLUME 10 ISSUE 03. P. 17-23. – 52 p. URL: <https://zenodo.org/record/4319771#.X9e0UtgzaUl>; <http://sc-media.org/>.
 14. Kuzmenko H., Shalimova N., **Lysenko A.** New Technology for the Substantiation of Main Principles and Approaches to the Formation and Evaluation of Information Supporting System about Company's Tax Capacity. *ENECO PROCEEDINGS OF ENERGY ECONOMIC RESEARCH CENTER*. 2020. Volume 04. Issue 04. P. 08-09. URL: https://zenodo.org/record/4400695#.X_hw1OgzaUl ; <http://sc-media.org/>.

Інтернет-ресурси

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI (зі змінами і доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text>.
2. Офіційний портал Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL: <https://www.apu.com.ua/>.
4. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами і доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
8. Методика прогнозування надходжень податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Державної податкової адміністрації України, Державної митної служби України 31.08.2004 № 545/315/502/637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1202-04#Text>
9. Методичні рекомендації щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання: Наказ Державної податкової служби України від 27.06.2012 № 553. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0553837-12#Text>.
10. Міжнародні стандарти аудиту. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>.

Навчально-методичне видання

Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни «Методологія та методика прогнозування і планування в сфері аудиту та оподаткування» для здобувачів освітнього ступеню «доктор філософії», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», ОНП «Облік і оподаткування»

Укладач: А.М. Лисенко